

Sprawozdanie z III Ogólnopolskiego Forum Młodych
Kryminologów *Badania kryminologiczne a praktyka –
perspektywa krajowa i międzynarodowa,*
Białystok 23-25 września 2020 r.*

III Ogólnopolskie Forum Młodych Kryminologów (OFMK), pierwsza konferencja objęta honorowym patronatem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Andrzeja Dudy na Uniwersytecie w Białymstoku, odbyła się w dniach 23-25 września 2020 r. Przedsięwzięcie to za istotne uznał główny periodyk w dziedzinie kryminologii, oficjalny biuletyn informacyjny Amerykańskiego Stowarzyszenia Kryminologii „The Criminologist” («The Criminologist» 45.2/2020, s. 35-36). Umieścił on Forum na liście dziesięciu rekomendowanych konferencji kryminologicznych na świecie w roku 2020, z których tylko to Forum odbyło się w formie stacjonarnej, pozostałe zaś zostały odwołane bądź były organizowane w formule on-line. Na forum składało się 10 paneli, w tym ekspercki. Językami obrad były polski i angielski.

Hasłem przewodnim było: „Badania kryminologiczne a praktyka – perspektywa krajowa i międzynarodowa”. Miejscem tegorocznej edycji OFMK, z uwagi na obostrzenia sanitarne w związku ze stanem epidemicznym związanym z SARS-CoV-2, był Hotel Podlasie w Białymstoku. Udział w Forum zadeklarowało 115 uczestników z 40 jednostek naukowych krajowych oraz zagranicznych, między innymi z Kataru, Nigerii, USA. Komitet Naukowy w składzie: prof. dr hab. dr h.c. Emil W. Pływaczewski, prof. dr hab. Ewa M. Guzik-Makaruk, prof. dr hab. Katarzyna Laskowska oraz dr hab. Wojciech Filipkowski, prof. UwB, zakwalifikował 70 referatów. Ostatecznie w OFMK wzięło udział 75

---

* Organizację III Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów dofinansowano z programu „Doskonała nauka” Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Konferencja została zorganizowana także przy wsparciu Województwa Podlaskiego w związku z promocją województwa podczas konferencji.

uczestników z Polski i zagranicy. Reprezentowali oni takie ośrodki naukowe, jak: University of Milan, Uniwersytet Europejski Viadrina we Frankfurcie nad Odrą, University of Bern, Uniwersytet Warszawski, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Uniwersytet Śląski, Instytut Nauk Prawny PAN, Uniwersytet Gdański, Uniwersytet Jagielloński, Uniwersytet Łódzki, Wyższa Szkoła Policji w Szczytnie, Wyższa Szkoła Kryminologii i Penitencjarystyki w Warszawie.

Inauguracji III edycji Ogólnopolskiego Forum Młodych Kryminologów dokonał inicjator i pomysłodawca OFMK – prof. Emil W. Pływaczewski, kierownik Katedry Prawa Karnego i Kryminologii Wydziału Prawa UwB oraz dyrektor Międzynarodowego Centrum Badań i Ekspertyz Kryminologicznych. W słowie wstępnym nestor białostockiej kryminologii, prof. E.W. Pływaczewski, podkreślił, że OFMK to przedsięwzięcie pionierskie w skali kraju. Jego celem jest integracja grona młodych naukowców reprezentujących różne gałęzie wiedzy (m.in. prawo, kryminologia, socjologia, pedagogika) oraz merytoryczna wymiana informacji, doświadczeń i osiągnięć badawczych z zakresu tematyki kryminologicznej.

Pierwszym punktem tegorocznego OFMK był panel ekspercki. Jego tytuł nawiązywał do serii wydawniczej UwB „Current Problems of the Penal Law and Criminology. Aktuelle Probleme des Strafrechts und der Kriminologie” zapoczątkowanej przez prof. Emila W. Pływaczewskiego (Białystok 1998, s. 622) jako kontynuacja książki *Z problematyki prawa karnego* [On the problems of criminal law], red. P. Hofmański, Białystok 1994, s. 262. Ostatni, dziewiąty, tom serii został wydany w 2019 r. pt. *Current Problems of the Penal Law and Criminology. Aktuelle Probleme des Strafrechts und der Kriminologie*, Warszawa 2019, s. 940, red. E.W. Pływaczewski, E.M. Guzik-Makaruk. Idea przyświecająca tej serii to międzynarodowa wymiana spostrzeżeń kryminologów i karnistów z całego świata. Ona to była i jest źródłem inspiracji OFMK.

Panel ekspercki obejmował wystąpienia dra hab. Sławomira Redo „Odwrócona klasa” w wykładzie on-line na temat ONZ a zapobieganie przestępczości, czyli koniec z mówieniem „do ściany” (w formie niestacjonarnej – odtworzono wykład uprzednio nagrany), prof. Katarzyny Laskowskiej „Problemy współczesnej kryminologii w Rosji”; prof. dr hab.

Wiesława Pływaczewskiego „Zielona kryminologia wobec zjawiska dyspersji obcych gatunków inwazyjnych”; prof. Wojciecha Filipkowskiego, „Kryminologia wobec wyzwań sztucznej inteligencji”; dra hab. Leszka Wieczorka, prof. UJK, „Przestępczość na Ukrainie - wybrane konteksty”; prof. Emila W. Pływaczewskiego, prof. Ewy M. Guzik-Makaruk, „25 lat Białostockiej Szkoły Kryminologii”. Panelowi eksperckiemu przewodniczyła prof. Ewa M. Guzik-Makaruk. Uczestnicy panelu zaprezentowali wyniki swoich badań związanych z ich zainteresowaniami badawczymi.

Panel I dotyczył przemocy domowej, medycyny ludowej, przestępstw przeciwko zabytkom, sprawczyń czynu zabronionego, przestępczości narkotykowej oraz metodologii badań kryminologicznych. Zagadnienia te referowali: dr Diana Dajnowicz-Piesiecka, dr Joanna Narodowska, dr Maciej Duda, dr Marta Romańczuk-Grącka, dr Agnieszka Kilińska-Pękacz, mgr Dariusz Dryjas oraz mgr Magdalena Okułowicz. Moderatorem panelu był dr hab. Leszek Wieczorek, prof. UJK.

Drugiego dnia obradowano w ramach sześciu paneli. Panel II prowadzony był całościowo w języku angielskim. Omawiano tu zjawiska cyberprzestępczości i związanych z nim nowych wyzwaniach, patostreaming, zasadę domniemania niewinności w oparciu o współczesną szwajcarską kulturę prawa, lombrosowskie inspiracje we współczesnej kryminologii. Głos tu zabrali Lorenzo Picarelli, PhD, Rafael Studer LL.M., mgr Aleksandra Stachelska, mgr Aleksandra J. Lewandowska, mgr Mirena Zajkowska oraz Krzysztof Worek. Moderatorem panelu był prof. Wojciech Filipkowski.

Panel III koncentrował się na metodologii badań, pracy organów ścigania, zjawisku fałszowania pieniędzy oraz kryptowalut. Problematykę tę prezentowali: dr Joanna Melz, dr Michał Dziedzic, mgr Emilia Płońska, mgr Teofil Pietron oraz mgr Damian Skowron. Moderatorem panelu była prof. Katarzyna Laskowska.

Panel IV dotyczył przestępstw o różnej etiologii podmiotu czynu zabronionego, a także metodologii badań. Omawiali je: dr Justyna Włodarczyk-Madejska, mgr Dominika Wzorek, Mateusz Bąk, mgr Katarzyna Staciwa, mgr Karolina Kamińska-Surówka. Moderatorem panelu był dr hab. Piotr Chlebowicz.

Panel V to głos między innymi przedstawicieli organów ścigania – pracowników naukowych. Poruszali oni takie zagadnienia, jak: metodologia badań, funkcja wykrywcza czynności operacyjno-rozpoznawczych, przestępczość osób starszych, opis przestępczości motywowanej nienawiścią. Głos zabrali: mł. insp. dr Maria Hapunik, mł. insp. dr Anna Świerczewska-Gąsiorowska, mgr Maciej Kaczmarek, mgr Agata Szewczyk, Michał Powszedniak oraz mgr Ewelina Dagmara Mogielnicka. Moderatorem panelu był prof. Wiesław Pływaczewski.

Problematyka kar, ich odbywania, środków wychowawczych i poprawczych oraz badań wiktymizacyjnych składały się na panel VI. Tematy te podjęli dr Bartosz Kułan, dr Justyna Jasiak-Fik, mgr Joanna Klimczak, mgr Paulina Sidor, Natalia Jachymowska, Natalia Gajos, Karina Rymar. Moderatorem panelu była dr Maria Hapunik.

Działania resocjalizacyjne, etiologia umysłu przestępcy, kryminologiczne aspekty niealimentacji stanowiły oś tematyczną panelu VII. Temat rozważali mgr Patryk Kukliński, mgr Justyna Granatowska, mgr Przemysław Hus, mgr Konrad Kulawik, mgr Mateusz Gąsowski oraz mgr Katarzyna Jagodzińska. Moderatorem panelu była dr Anna Świerczewska-Gąsiorowska.

Ostatniego, trzeciego, dnia odbyły się dwa panele. Panel VIII dotyczył penitencjarystyki, patologii w środowisku więźniów, trudności wykonywania zawodu funkcjonariusza służby więziennej, przestępstw seksualnych. Głos tu zabrali: mgr Agnieszka Nowogrodzka, mgr Agnieszka Romanowska, mgr Justyna Omeljaniuk oraz mgr Adriana Kuligowska. Moderatorem panelu był dr Maciej Duda.

Ostatni, dziewiąty panel dotyczył przestępczości międzynarodowej i jej ognisk na terenie Polski, mniejszości etnicznych w Polsce, prewencji tortur oraz myśli kryminologicznej w perspektywie przemian kulturowych w obszarze tożsamości i wolności seksualnej. Tematy te analizowali: Tomasz Berdzik, Szymon Buczyński, Michał Ławrenow, Patryk Zieliński, Patrycja Kozłowska oraz Wiktoria Więclaw. Moderatorem panelu była Joanna Narodowska.

Oficjalnego podsumowania konferencji dokonał prof. E.W. Pływaczewski. Zwrócił on uwagę na poruszoną problematykę oraz wartość merytoryczną zaprezentowanych referatów. Za szczególnie wartościowe

uznał: interdyscyplinarny charakter konferencji. Obok studentów, doktorantów, swoje referaty głosili doświadczeni badacze prawa karnego, kryminologii, kryminalistyki, psychologii oraz pracownicy służb policji, więziennictwa i prokuratury. Dało to możliwość wielopłaszczyznowego spojrzenia na poszczególne zagadnienia. Sprzyjało też dyskusji z zakresu metodologii kryminologicznej w obszarze badań naukowych i nie tylko. W swoim podsumowaniu nestor białostockiej kryminologii uznał za szczególną wartość możliwość wymiany doświadczeń na linii mistrz-uczeń. Wyraził również słowa uznania koordynatorowi, organizatorom i wolontariuszom. Koordynatorem tegorocznej edycji OFMK była dr Diana Dajnowicz-Piesiecka. W organizacji koordynatora wspomagali: kierownik sekretariatu OFMK - mgr Aleksandra Stachelska oraz mgr Emilia Płońska, mgr Milena Zajkowska i mgr Adriana Kuligowska.

Merytoryczny dorobek konferencji zostanie utrwalony w postaci monografii naukowej zawierającej teksty wystąpień poszczególnych uczestników.

Emilia Płońska*

---

* Uniwersytet w Białymstoku.